

[Bernhard Baunsgaard]

tes. Resultatet er derfor en svækkelse af virksomhederne, der mindsker mulighederne for bevarelse/oprettelse af arbejdspladser.

Samtykke til behandling:

Formanden:

Den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 47:

Forslag til lov om ændring af lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v.

Af Ole Vagn Christensen (S) m.fl.

(Fremsat 10/10 86. Første behandling 16/10 86. Betænkning 4/12 86. Anden behandling 9/12 86.

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Der er grund til at sige tak til det meget store folketingsflertal, som om et øjeblik stemmer for Socialdemokratiets lovforslag, og der er også grund til at lade takken fremføre på de unges vegne.

Med dette lovforslags vedtagelse sikres den aktive indsats i 1987, så kommunerne kan fortsætte bestræbelserne for at tilbyde alle unge beskæftigelse. Det er glædeligt for ungdommen, at denne indsats fortsættes. Ydermere udvides målgruppen, så også den hårdt ramte gruppe af unge mellem 25 og 29 år nyder godt af aktiviteten; heriblandt er mange unge, der er ramt af langvarig arbejdsløshed, og ikke mindst er der tale om kvinder.

Det er glædeligt, at flertallet bag de grundlæggende principper er så stort. Selv regeringen er nu kommet med, men først efter mange betænkeligheder.

Jeg må bemærke, at det undrede os noget, at vi skulle vente så længe på ændringsforslag fra arbejdsministeren, som Folketinget havde bedt om, men bedre sent end aldrig. Det er vigtigt, at denne lovvedtagelse sker inden nytår, så alle kan indrette sig på, at indsatsen fortsætter i 1987. Derfor burde regeringen nok have skyndt sig noget mere, når man vidste, at et flertal ønskede denne lovgivning vedtaget med de principper, som forslaget indeholdt.

I den forbindelse vil jeg også gerne sige til de Radikale, at jeg er glad for, at de stod fast på de principper, som vi sammen havde aftalt, og som vi var enige om. Det viser sig jo, at når vi er enige og holder fast på principperne, lykkes det at komme igennem, og det synes jeg er en god lære at drage af dette forslag.

Det er også tankevækkende, når man vurderer mulighederne for overskudsdeling, økonomisk demokrati, for her er vi også enige om de grundlæggende principper, og her er vi også klar til at drøfte enkeltheder. Når vi er enige, er regeringen henvist til at acceptere principperne, hvis den ønsker indflydelse, og det viste den jo at den ønskede ved dette lovforslag. Jeg synes, at vi skal huske at bruge den sammenhæng, når vi står på et fast grundlag, hvor vi er enige om principperne på vigtige områder.

Med dette lovforslag er der nu lagt op til en principdebat om den fremtidige indsats på området. Socialdemokratiets udgangspunkt er enkelt og velkendt: vi accepterer intet niveau for ungdomsarbejdsløsheden, kun nul pct.; vi mener, at de unge skal have en garanti for uddannelse og arbejde; det skylder vi simpelt hen de unge. Jeg håber, at et flertal deler dette synspunkt, for så er der håb forude for ungdommen. Så vil det også lykkes at nå til enighed om principperne for den kommunale indsats og indholdet i de projekter, som tilbydes de unge ledige.

Derfor skal jeg på Socialdemokratiets vegne takke for støtten til vores forslag.

Connie Hedegaard (KF):

Under førstebehandlingen gav Det Konservative Folkeparti udtryk for tillid til, at kommunerne selv var i stand til ad frivillighedens vej at foretage den fornødne højere prioritering af bekæmpelsen af ungdomsle-

[Connie Hedegaard]

digheden, og derfor syntes vi ikke, det var nødvendigt at lave en videreførelse af det lovfæstede beløb. Vi mener også, at budgetterne i kommunerne for 1987 gav os ret, og da vi samtidig fra en masse kommuner ved, at man rent faktisk har problemer med at fylde de forskellige projekter op, synes vi, at en bevidstløs videreførelse af det lovpligtige beløb for indsatsen for ungdomsarbejdsløse under 25 år var uhenigtsmæssig.

Imidlertid er vi glade for, at vi nu, ikke mindst takket være arbejdsministerens ihærdige indsats, har nået et særdeles bredt forlig om den fremtidige indsats, og først og fremmest for, at vi har fået udvidet målgruppen til at omfatte dem under 30 år, og for, at vi kan inddrage de andre særligt udsatte grupper. Vi tror, at der hermed er lagt op til langt større smidighed og langt større fleksibilitet i den kommunale indsats imod ungdomsarbejdsløsheden og dermed til, at der kan gøres et yderligere indhug i den lidt ældre gruppe af unge arbejdsløse.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Også Socialistisk Folkeparti mener, det er utrolig vigtigt, at vi får gennemført disse ændringer; når vi ved, at arbejdsløshedstygnden er flyttet fra de 18–25-årige op til dem fra 25 til 30 år, er det meget vigtigt, at vi får disse ændringer, sådan at der kan laves beskæftigelsesprojekter for den gruppe, der her er omtalt. Derfor støtter vi stort set.

Vi havde gerne set, at man i højere grad havde kunnet gå ind med særforanstaltninger for kvindernes vedkommende. Vi skal nok have nogle mere principielle beslutninger derom, før vi kan gøre det, men det er i hvert fald ikke udelukket efter dette her, at man kan gøre særindsatser for de unge arbejdsløse kvinder, og dem er der jo virkelig mange af. Jeg håber ikke, de bliver glemt, heller ikke i den øvrige lovgivning, for det er et af de hovedproblemer, vi står med. Jeg ved godt, det er noget, jeg siger, hver gang jeg er på talerstolen i anledning af disse beskæftigelsesforanstaltninger, men jeg synes også, det er vigtigt, at det bliver sagt hver gang.

Vi støtter ændringsforslagene til dette lovforslag og er glade for, at det er kommet igennem.

Estrup (RV):

Det har jo været en lang proces, og jeg er enig med hr. Ole Vagn Christensen i, at det havde været godt, om vi var kommet på plads allerede inden sommerferien, hvor det politiske flertal med hensyn til denne sag faktisk var meget klart. Regeringen ville det anderledes. Til gengæld er vi altså nu kommet på plads med et meget bredt flertal, og det er vi også i Det Radikale Venstre meget tilfredse med.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi hermed udsender det signal, at foranstaltningerne imod ungdomsarbejdsløsheden fortsætter med uformindsket styrke, og at vi samtidig udsender et andet signal, nemlig om, at vi i det kommende år vil arbejde på at brede foranstaltningerne over for ledigheden ud og gøre cigarkasseprincipperne mindre udtalte.

Vi synes på den anden side også, det hører med til historien, at vi i sidste ende havde meget svært ved at holde Socialdemokratiet fast på et bredt forlig. Når hr. Ole Vagn Christensen taler om støtte til vores forslag, er det altså en sandhed med modifikationer. Den reelle situation var, at regeringen, SF og Det Radikale Venstre var enige, og at vi først til allersidst fik Socialdemokratiet med. Det endte med et godt, stort forlig, og det er vi tilfredse med.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg er også glad for, at regeringen nu – tvunget af omstændighederne, nemlig at der er et flertal imod regeringen – har syntes, at kommunerne også i 1986 og 1987 skal være forpligtede til at betale til ungdomsarbejdsløsheden. Jeg har bemærket, at det er mindst 130 kr. pr. indbygger. Det giver selvfølgelig de enkelte kommuner mulighed for at bruge flere penge, sådan at det nu er op til den politiske kamp i de enkelte kommuner, hvor meget der skal gøres.

Jeg synes også, det er godt, at aldersgrænsen er blevet flyttet opad, for der findes en stor gruppe mellem 25 og 30 år, som aldrig er kommet i arbejde. Og det er godt, at der også kan gennemføres særforanstaltninger, især for voksne arbejdsløse kvinder.

Under debatten om den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse udtrykte arbejdsministeren et stort håb om, at vi kunne samarbejde meget bredt. Hvis det er på denne måde, vi

[Elisabeth Bruun Olesen]

skal samarbejde meget bredt, går VS med fynd og klem og megen begejstring ind i det.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose)

Jeg synes, det er rart, at Folketinget i meget bred enighed kan levere denne julegave til de unge arbejdsløse og til andre udsatte grupper. Jeg deler hr. Ole Vagn Christensens glæde over, at det er blevet et meget stort og et meget bredt forlig. Og jeg synes, det tegner et godt perspektiv, at et enigt udvalg ud over at stille sig bag de ændringsforslag, der er stillet, også understregede, at der er skabt et godt fundament for den beskæftigelsesfremmende indsats for unge, og at der er givet mulighed for at udvide indsatsen til andre særligt udsatte grupper, og endelig, at man så slog fast, at man er enig om, at der i løbet af foråret 1987 skal tages en nærmere drøftelse af, hvordan indsatsen skal se ud i årene fremover. Det er et perspektiv, der tegner fremad, og det er grunden til, at jeg er optimistisk for så vidt angår mulighederne for at gennemføre mange af de principper, der er indeholdt i redegørelsen om den offensive arbejdsmarkedspolitik, for mange af disse principper er i overensstemmelse med de synspunkter, der her kommer til udtryk fra et enigt udvalg. Det er jeg glad for, og derfor synes jeg ikke, vi skal have alt for meget pindehuggeri om, hvem der har fremsat hvilke forslag på hvilket tidspunkt.

Men når hr. Ole Vagn Christensen siger, at arbejdsministeren godt kunne have skyndt sig noget mere med at komme med ændringsforslagene, vil jeg gerne sige til hr. Ole Vagn Christensen, at demokrati tager tid, og det er en del af demokratiet, at vi også hører f.eks. kommuner og amter, når vi beskæftiger os med sager, der vedrører dem. Jeg understregede under førstebehandlingen af det socialdemokratiske forslag, at jeg forventede, at kommuner og amter havde videreført indsatsen, og den forventning er som gennemsnit ikke blevet skuffet.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på følgende: vi afsætter her et pligtbeløb på 130 kr. pr. indbygger, men kommunerne har reelt i deres budgetter i gennemsnit afsat 168 kr. pr. indbygger, og vi afsætter et pligtbeløb på 10 kr. pr. indbygger i amterne, men amterne har i gennemsnit afsat et beløb på 21 kr. pr. indbygger. Det vil sige, at kommuner og amter

som gennemsnit har fastsat beløb, som er større end det, vi pålægger dem. Det synes jeg er godt, for det viser, at kommuner og amter har vilje til at løse opgaverne.

Men så måtte vi også konstatere, at der var et ganske stort antal kommuner, der havde afsat et beløb, som var mindre end pligtbeløbet. I den forbindelse sagde jeg under førstebehandlingen, at hvis dette bliver dokumenteret, og hvis det bliver dokumenteret, at dette mindre pligtbeløb pr. indbygger også er mindre pr. ungdomsarbejdsløs, er regeringspartierne og jeg villige til at overveje vores stilling til forslaget. Det var grunden til, at jeg ventede med at fremsætte ændringsforslagene. Jeg skulle kende materialet, grundlaget, og grundlaget viste, at der altså var et antal kommuner – og et for stort antal kommuner – der ikke havde levet op til deres forpligtelse. Derfor kom ændringsforslagene sent, men de kom altså, sådan at vi kunne nå det store, brede forlig.

Men selv om demokrati og høring er vanskelige, vil jeg, ligesom Socialdemokraterne normalt beder mig om det i forbindelse med Landsarbejdsnævnet, også høre Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. Jeg vil også gerne henlede opmærksomheden på, at vi i regeringen lægger stor vægt på, når det i bemærkningerne til ændringsforslagene bliver understreget, at udformningen af den kommunale udligningsordning vil blive forhandlet med Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg Kommuner. Vi mener det alvorligt, når det står i bemærkningerne, og vi mener det derfor også alvorligt, at Kommunernes Landsforening og de to andre kommuner skal have reel mulighed for indflydelse på den udligningsordning, der i givet fald skal videreføres i 1987.

Det tager tid, det kan være besværligt, men det er nu engang det system, vi arbejder under, og så synes jeg, at vi i fællesskab skal glæde os over, at kommunerne som helhed og amterne som helhed har lagt op til en større indsats for at løse det problem, som der nu er bred enighed om i Folketinget skal løses.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal ikke komme ind på alle de undskyldninger, som vi her har hørt fra talersto-

[Ole Vagn Christensen]

len for, hvorfor man er gået med til forslaget, og hvorfor det tog så lang tid. Man kan jo bruge demokrati til mange ting, vil jeg gerne sige til arbejdsministeren, og jeg synes, det var en meget interessant udlægning, at et forslag, der bliver fremsat den 16. oktober til førstebehandling, må vente til de allersidste uger med at blive vedtaget, fordi den demokratiske proces er så langvarig. Det tror jeg ikke der er ret mange der kan forstå noget af, og det tror jeg heller ikke vi skal prøve på at få dem til. Jeg vil blot sige, at jeg også er glad for, at vi på trods af de bemærkninger, der falddt, har samlet så stort et flertal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 150 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, KRF, VS og Steenholdt (Grønll.)) mod 3 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner.

Af ministeren for Grønland (Tom Høyem).

(Fremsat 8/10 86. Første behandling 16/10 86. Betænkning 3/12 86. Anden behandling 9/12 86. Tillægsbetænkning 10/12 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg sagde ved første behandling, at det var en helt urimelig situation at sætte Folketinget

i, at bloktilskuddets størrelse ikke var forhandlet til enighed med Grønlands hjemmestyre ved overdragelsen af GTO og boligområdet.

Det finder vi stadig væk, og derfor opfordrede vi parterne til at genforhandle beløbets størrelse. Det har den ene part – ministeren for Grønland – afvist. Jeg synes, det havde været en chance for ministeren for at komme pænt ud af denne situation, men det ville ministeren ikke.

Da vi skrev betænkning første gang, forelå der intet ændringsforslag. Derfor skrev vi, at vi ville stemme for det af ministeren fremsatte lovforslag, og det gjorde vi, fordi Grønlands Landsting ønskede områderne overført til trods for uenighed om bloktilskuddets størrelse.

Imidlertid har SF nu stillet et ændringsforslag, der hæver bloktilskuddet med 75 mill. kr. – det beløb, som Grønlands hjemmestyre nu er landet på.

Vi havde helst set et sådant forhandlingsresultat, at hjemmestyret kunne godkende lovforslaget, men da et sådant ikke foreligger, vil vi stemme for det ændringsforslag, der er stillet på nuværende tidspunkt.

Pelle Voigt (SF):

Det er på mange måder en trist forhandling og en trist diskussion, vi skal have om disse forslags endelige skæbne i dag, fordi man kan frygte, at det ikke mindst på grund af Det Radikale Venstres holdning i denne sag vil være første gang, der foretages en Grønlandslovgivning i Folketinget uden om og delvis imod en indstilling fra det grønlandske Landsting.

Det har ikke skortet på forsøg fra Landstingets side på at få disse spørgsmål forhandlet. Det har heller ikke skortet på opfordringer til Grønlandsministeren om at gennemføre en genforhandling, og man kunne såmænd godt få det indtryk, at Grønlandsministeren selv, hvis det stod til ham alene, havde været interesseret i at gennemføre en sådan genforhandling af de økonomiske betingelser for overdragelsen af boligområdet og Grønlands Tekniske Organisation, men finansministeren har ikke været interesseret, og øjensynlig er det sådan, at Det Radikale Venstre i denne sag har sat hensynet til sølle 75 mill. kr. på finansloven over hensynet til hjemmestyre-